

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

č. 26

název	Chráněné a léčivé rostliny
anotace	V pracovních listech se žáci seznámí s některými chráněnými a léčivými rostlinami. Testovou i zábavnou formou si prohlubují znalosti na dané téma. Součástí pracovního listu je i správné řešení.
očekávaný výstup	ZV – LMP Člověk a příroda – 2. stupeň P – znát význam hospodářsky důležitých rostlin a způsob jejich pěstování
druh učebního materiálu	Pracovní list
druh interaktivity	Aktivita
ročník	9.

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, jsou:

A. Strádalová, Mgr. D. Nováková, M. Strádalová, M. Metlický.

Vytvořeno dne 4. 12. 2011.

Nový začátek (New start) CZ.1.07/1.4.00/21.1409

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

CHRÁNĚNÉ A LÉČIVÉ ROSTLINY - pracovní list

Jméno: _____

1. Vyber správný opak ke slovům a ten pak zapiš do textu.

Léčivé působení rostlin na člověka **A** _____ už mnohé
B _____ civilizace (např. Egypťané, Číňané).

Z lidové **C** _____ a znalosti evropských kmenů o
léčivých rostlinách čerpaly ve středověku léčitelské vědomosti kláštery, kde
se starali o **D** _____. **E** _____ se znalosti
o léčivých rostlinách rozšířily i mezi obyčejný lid. Teprve v 19. století se
k našemu lékařskému vědění připojila i klasická medicína.

A   neznaly — nevěděly
                                znaly

D   zdravé — mladé
                                nemocné

B   současné — moderní
                                starověké

E   dříve — později
                                v minulosti

C   hlouposti — moudrosti
                                nevědomosti

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, jsou:

A. Strádalová, Mgr. D. Nováková, M. Strádalová, M. Metlický.

Vytvořeno dne 4. 12. 2011.

Nový začátek (New start) CZ.1.07/1.4.00/21.1409

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

Označ správně písmenem, jde-li o ovoce nebo zeleninu: **O – ovoce**
Z – zelenina

jablko		meruňka		květák	
mrkev		švestka		okurka	
hruška		broskev		třešně	
zelí		kedluben		maliny	
salát		rajče		cibule	

**Léčivé rostliny _____ předcházet vzniku nemocí, zmírňují
_____ nemocí, _____ bolest, tlumí horečku
a pomáhají k uzdravení.**

U mnohých rostlin je však léčivý účinek jen v _____ dávkách. Při _____ množství mohou být pro člověka nebezpečné až _____.

(pomáhají, smrtelné, projevy, větším, tiší, určitých)

4. Žaludeční a střevní potíže zmírňuje např. fenykl, heřmánek nebo máta. Onemocnění dýchacích cest léčí např. jitrocel nebo materídouška. Bolesti kostí zmírňuje např. kopřiva či měsíček lékařský. Ten léčí také záněty. Při kašli se užívá tymián a fenykl obecný. Toto je jen několik málo příkladů užití rostlin při léčbě.

Vytvořeno dne 4. 12. 2011.

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

Podtrhni tvrzení, která jsou pravdivá a vyplývají z textu.

- **Žaludeční potíže zmírňuje heřmánek.**
- **Dýchací cesty léčí mateřídouška.**
- **Bolesti kostí zmírňuje fenykl.**
- **Při kašli se užívá fenykl obecný.**
- **Záněty léčí kopřiva.**

5. Vypiš z textu každé druhé slovo a vyjde ti správný text. Ten napiš na volné řádky.

Chráněné rostliny

Vždy Mnoho chce rostlin teď již nikdy vyhynulo i a tak mnoho není jich má je zachráněno ohroženo při vyhynutím. U A on to nic vše pro kvůli bude činnosti opice člověka – voláním znečišťováním města půdy, záchranou kácením luk lesů, stavbami stavbami, traktorem zemědělstvím, pouze upravováním vody krajin ..., může ale tedy také pěstováním sekáním trav trav, sázení trháním strom květin, jízdou šlapáním na po tykvích květinách.

Chráněné rostliny

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, jsou:

A. Strádalová, Mgr. D. Nováková, M. Strádalová, M. Metlický.

Vytvořeno dne 4. 12. 2011.

Nový začátek (New start) CZ.1.07/1.4.00/21.1409

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

6. Vylušti křížovku a doplň tajenku do textu.

Ohrožené rostliny je důležité chránit a to udržováním a chráněním naší přírody. Po rostlinách nešlapeme a netrháme je – u některých rostlin je to i trestný čin. Mnohé rostliny jsou zapsány v

(tajenka) _____.

- je to seznam ohrožených druhů rostlin a živočichů.

1.			R						
2.				K					
3.		Ý							
4.			S						
5.		V							
6.			R						
	É								
7.				H					
8.			S						
9.			D						
10.				R					
	E								

1. Barva ve spodní části naší státní vlajky.

2. Elektrárna vyrábí .....

3. Na rýžových polích se pěstuje .....

4. Zvíře podobné včele.

5. První žena se jmenovala .....

6. Obyvatel Norska je .....

7. Kružítkem rýsujeme .....

8. Mezi očima je .....

9. Původní obyvatel Ameriky.

10. Pruhované zvíře z Afriky.

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, jsou:

A. Strádalová, Mgr. D. Nováková, M. Strádalová, M. Metlický.

Vytvořeno dne 4. 12. 2011.

Nový začátek (New start) CZ.1.07/1.4.00/21.1409

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

7. Vybarvi obrázky podle nápovědy.

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, jsou:

A. Strádalová, Mgr. D. Nováková, M. Strádalová, M. Metlický.

Vytvořeno dne 4. 12. 2011.

Nový začátek (New start) CZ.1.07/1.4.00/21.1409

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

Nápověda:

1. Heřmánek – je to léčivá rostlina
stonek a listy – zelená
střed květu – žlutá
lístky květu – bílá

2. Jaterník - je to léčivá rostlina
stonek a listy – zelená
střed květu – žlutá
lístky květu – fialová

3. Koniklec - je to chráněná rostlina
stonek a listy – zelená
střed květu – žlutá
lístky květu – růžová

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, jsou:

A. Strádalová, Mgr. D. Nováková, M. Strádalová, M. Metlický.

Vytvořeno dne 4. 12. 2011.

Nový začátek (New start) CZ.1.07/1.4.00/21.1409

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

1. Vyber správný opak ke slovům a ten pak zapiš do textu.

B starověké civilizace (např. Egypťané, Číňané).

Z lidové **C** moudrosti a znalosti evropských kmenů o léčivých rostlinách čerpaly ve středověku léčitelské vědomosti kláštery, kde se starali o **D** nemocné. **E** Později se znalosti o léčivých rostlinách rozšířily i mezi obyčejný lid. Teprve v 19. století se k našemu lékařskému vědění připojila i klasická medicína.

A

neznaly — nevěděly

znaly

D   zdravé — mladé
                              nemocné

B současné — moderní
starověké

E dříve **později**
v minulosti

C hlouposti — moudrosti
nevědomosti

Vytvořeno dne 4. 12. 2011.

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

Označ správně písmenem, jde-li o ovoce nebo zeleninu: **O – ovoce**
Z – zelenina

jablko	O	meruňka	O	květák	Z
mrkev	Z	švestka	O	okurka	Z
hruška	O	broskev	O	třešně	O
zelí	Z	kedluben	Z	maliny	O
salát	Z	rajče	Z	cibule	Z

U mnohých rostlin je však léčivý účinek jen v určitých dávkách. Při větším množství mohou být pro člověka nebezpečné až smrtelné.

4. Žaludeční a střevní potíže zmírňuje např. fenykl, heřmánek nebo máta. Onemocnění dýchacích cest léčí např. jitrocel nebo materídouška. Bolesti kostí zmírňuje např. kopřiva či měsíček lékařský. Ten léčí také záněty. Při kašli se užívá tymián a fenykl obecný. Toto je jen několik málo příkladů užití rostlin při léčbě.

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

Podtrhni tvrzení, která jsou pravdivá a vyplývají z textu.

- Žaludeční potíže zmírňuje heřmánek.
- Dýchací cesty léčí mateřídouška.
- Bolesti kostí zmírňuje fenykl.
- Při kašli se užívá fenykl obecný.
- Záněty léčí kopřiva.

5. Vypiš z textu každé druhé slovo a vyjde ti správný text. Ten napiš na volné řádky.

Chráněné rostliny

Vždy **Mnoho** chce **rostlin** teď **již** nikdy **vyhynulo** i **a** tak **mnoho** není **jich** má **je** zachráněno **ohroženo** při **vyhynutím**. U **A** on **to** nic **vše** pro **kvůli** bude **činnosti** opice **člověka** – voláním **znečišťováním** města **půdy**, záchranou **kácením** luk **lesů**, stavbami **stavbami**, traktorem **zemědělstvím**, pouze **upravováním** vody **krajin** ..., může **ale** tedy **také** pěstováním **sekáním** trav **trav**, sázení **trháním** strom **květin**, jízdou **šlapáním** na **po** tykvích **květinách**.

Chráněné rostliny

Mnoho rostlin již vyhynulo a mnoho jich je ohroženo vyhynutím. A to vše kvůli činnosti člověka – znečišťováním půdy, kácením lesů, stavbami, zemědělstvím, upravováním krajin .... ale také sekáním trav, trháním květin, šlapáním po květinách.

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, jsou:

A. Strádalová, Mgr. D. Nováková, M. Strádalová, M. Metlický.

Vytvořeno dne 4. 12. 2011.

Nový začátek (New start) CZ.1.07/1.4.00/21.1409

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

6. Vylušti křížovku a doplň tajenku do textu.

Ohrožené rostliny je důležité chránit a to udržováním a chráněním naší přírody. Po rostlinách nešlapeme a netrháme je – u některých rostlin je to i trestný čin. Mnohé rostliny jsou zapsány v

(tajenka) **červené knize**.

- je to seznam ohrožených druhů rostlin a živočichů.

1.	Č	E	R	V	E	N	Á		
2.	E	L	E	K	T	Ř	I	N	U
3.	R	Ý	Ž	E					
4.	V	O	S	A					
5.	E	V	A						
6.	N	O	R						
	É								
7.	K	R	U	H					
8.	N	O	S						
9.	I	N	D	I	Á	N			
10.	Z	E	B	R	A				
	E								

1. Barva ve spodní části naší státní vlajky.

2. Elektrárna vyrábí .....

3. Na rýžových polích se pěstuje .....

4. Zvíře podobné včele.

5. První žena se jmenovala .....

6. Obyvatel Norska je .....

7. Kružítkem rýsujeme .....

8. Mezi očima je .....

9. Původní obyvatel Ameriky.

10. Pruhované zvíře z Afriky.

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, jsou:

A. Strádalová, Mgr. D. Nováková, M. Strádalová, M. Metlický.

Vytvořeno dne 4. 12. 2011.

Nový začátek (New start) CZ.1.07/1.4.00/21.1409

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

7. Vybarvi obrázky podle nápovědy. **Samostatná práce žáků**

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, jsou:

A. Strádalová, Mgr. D. Nováková, M. Strádalová, M. Metlický.

Vytvořeno dne 4. 12. 2011.

Nový začátek (New start) CZ.1.07/1.4.00/21.1409

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

Nápověda:

1. Heřmánek – je to léčivá rostlina
stonek a listy – zelená
střed květu – žlutá
lístky květu – bílá

2. Jaterník - je to léčivá rostlina
stonek a listy – zelená
střed květu – žlutá
lístky květu – fialová

3. Koniklec - je to chráněná rostlina
stonek a listy – zelená
střed květu – žlutá
lístky květu – růžová

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, jsou:

A. Strádalová, Mgr. D. Nováková, M. Strádalová, M. Metlický.

Vytvořeno dne 4. 12. 2011.

Nový začátek (New start) CZ.1.07/1.4.00/21.1409

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.